

22

Anlatımı Hazırlama ve Çalışma

Hedef

Öğrenciler, sözlü anlatımlarını hazırlayıp düzeltebilecekleri strateji ve somut önerileri öğrenirler. (Birçok kez tekrarlanması gereken) bu alıştırmaya, ana dilde ifade becerisini geliştirir, sözlüksel ve sözdizimsel dağarcığının genişletilmesine yarar.

2.-6. Sınıflar

20-45 dk.

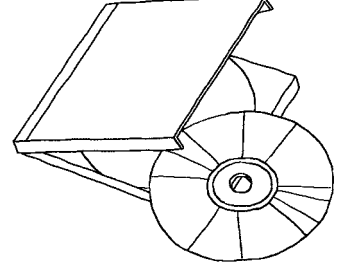

Plan:

- Öğretmen, öğrencilere kısa bir hikâye anlatır. Hikâye anlatım önerilerini (bkz. aşağıda) doğru uygulayıp vurgulamaya dikkat eder. (Seçenek: Öğretmen hikâyeyi önce sıkıcı ve tek düze, ardından canlı ve somut şekilde anlatır).
- Öğrenciler dikkatle dinlerler. Ardından yapılan konuşmada dinleyicilere anlaşılır ve ilgi çekici gelmesi için neyin nasıl anlatılması gerektiği konuşulur. Önerilen noktalar tek tek uygulamalı olarak da denenmelidir.
- Noktalar grupla "Anlaşılır Anlatım Önerileri" listesinde toplanır ve yazıya dökülür (örnekler için bkz. aşağıda).
- Uygulama için (belki ileriki ünitelerde) her çocuk önerileri dikkate alarak sunmak istediği bir olay veya hikâye düşünür (seçenek: ikili grup; diyaloga müsait). Bkz. aşağıda Ünite 23 (Günlük Hikâyeler), 24 (Kişisel Anlatım) ve 25 (Teatral Anlatım).
- Kısa ve yazılı hazırlık olarak hikâye anlatımının ana konusuna ilişkin notlar almak yararlıdır. İsteyen tüm hikâyeyi de yazabilir ve bu metni sonraki alıştırmaların temeli olarak kullanabilir.
- Öğretmenin yardımıyla dile ilişkin soru ve sorunlar çözülür. Öğretmen değişik cümle başlangıçları vs. için muhtemel iyi örnekler vererek de yardımcı olur.
- Öğrenciler şimdi anlatmayı çalışmaya başlar. Bunun için özellikle dikkat etmek istedikleri iki veya üç öneri seçerler.
- Her bir çocuk, hikayesini iki üç kez kendi kendine çalıştıktan sonra kendine bir partner seçip ona hikayesini anlatır. Geri bildirim, sunumu düzeltmeye daha da yardımcı olur.
- Nihai sunum, sınıf önünde ya da aynı düzey grubunun önünde yapılır. Diğer öğrenciler dikkatli dinler ve sonrasında anlatı önerilerine uyma konusunda kriter odaklı dönüt verirler.
- Bu görüşmeye mutlaka dile ilişkin konular da dahil olmalı: Ana dilde zor olan neydi; daha neyi (ve nasıl) öğrenmemiz gerekir?

Öneriler:

- Bu çalışma, tutuk ve ana dilde yeterlikleri zayıf öğrencileri büyük olasılıkla çok zorlayacaktır. Böyle durumlarda, öğretmen veya dili güçlü yaşça büyük bir çocuk mutlaka yardım sunmalıdır. Sözü edilen türde alıştırma- lar, özellikle zayıf öğrenciler için öğretici ve yardımcıdır; başarısızlıkların yaşanmaması için de elden ne geliyorsa yapılmalıdır.
- İyi anlatabilmek için ek motivasyon, sınıf veya aynı kademe grubuyla anlatıları kayda almak ve cd veya mp3-veri olarak sunmak üzere anlaşarak oluşabilir. Bunun yanında anlatılar için ortak konu seçilirse (örneğin köken ülkede tatil macerası) bu sayede konu bütünlüğü açısından bağlantılı, ilgi çekici bir dinleme arşivi oluşur.
- Bkz. diyaloga dayalı iletişim durumlarına ilişkin benzer hedefleri olan Ünite 10 ("Bir Konuşmaya Hazırlanma"), 25 (Teatral Anlatım), 29 (Sesli Okumaya Çalışma) ve 30 (Sunmayı Hazırlama).

Anlatı Önerileri

- Sesli ve anlaşılır konuş ki herkes seni anlayabilsin!
- Sesini bilinçli kullan:
sesli ve sessiz, tehditkâr, nazik, üzgün, neşeli ...
- Mimik ve jestlerini kullan:
Yüz ifaden kötü, yorgun, neşeli olsun; vücudunu konuya uygun hareket ettir.
- Seyircilerinle tekrar tekrar göz temasında bulun;
seyircilere bazen soru sor.
- Hikâyende geçen kişi ve hayvanları doğru ve anlaşılır şekilde tasvir et.
Nasıl görünüyor, bıraktıkları izlenim nasıl?
- Hikâyende geçen yerleri de doğru ve anlaşılır şekilde tasvir et. Burada görülecek, dinlenecek ve koklanacak ne var, ortam nasıl?